

ԱՐՑԱԽԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՈՐՈՇՈՒՄ

«2» մարտի 2022 թվական

N 198-Ա

ք.Ստեփանակերտ

ԱՐՑԱԽԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ՁԵՌՔԲԵՐՎԵԼԻՔ ՏՈՀՄԱՅԻՆ ԿԵՆԴՐԱՆԻՆԵՐԻ ԱՐԺԵՔԻ ՄԱՍՆԱԿԻ ՍՈՒՔՍԻԴԱՎՈՐՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով Արցախի Հանրապետության Նախագահի 2017 թվականի սեպտեմբերի 25-ի ՆՀ-108-Ն հրամանագրով սահմանված կարգի 3-րդ կետով՝ Արցախի Հանրապետության կառավարությունը **ո ղ ո շ ու մ է.**

1. Հաստատել Արցախի Հանրապետությունում ձեռքբերվելիք տոհմային կենդանիների արժեքի մասնակի սուբսիդավորման ծրագիրը՝ (այսուհետ՝ ծրագիր) համաձայն հավելվածի:

2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում հաստատման պահից:

«Հաստատում եմ»

**ԱՐՑԱԽԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱԳԱՀ**

Ա.ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԾՐԱԳԻՐ

ԱՐՑԱՒԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ՁԵՌՔԲԵՐՎԵԼԻՔ ՏՈՀՄԱՅԻՆ ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐԻ ԱՐԺԵՔԻ ՄԱՍՆԱԿԻ ՍՈՒԲՍԻԴԱՎՈՐՄԱՆ

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն ծրագրով կանոնակարգվում են տեղական նախիրի բարելավման և մթերատվության բարձրացման նպատակով Արցախի Հանրապետությունում ձեռքբերվելիք տոհմային ցուլերի, տոհմային կովերի, տոհմային հորթերի, տոհմային մատղաշների և տոհմային երինջների (միասին այսուհետ՝ տոհմային կենդանի) արժեքի մասնակի սուբսիդավորմանն ուղղված միջոցառումների (այսուհետ՝ միջոցառում) իրականացման հետ կապված հարաբերությունները:

2. Սույն ծրագրում օգտագործվող հիմնական հասկացություններն են՝

1) **հայտափոս**՝ տոհմային կենդանի ձեռք բերելու նպատակով համայնքը սպասարկող անասնաբույժներին դիմած ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձ, անհատ ձեռնարկատեր.

2) **տոհմային ցուլ**՝ փաստաթղթով ծագումը վավերացված, բոնիտավորման արդյունքում վերարտադրության համար պիտանի և սահմանված կարգով գրանցված խոշոր եղջերավոր կենդանիների ջերսեյ, ֆլեկվի, շվից և այլ ցեղատեսակների բարձրարժեք արու առանձնյակ, ընդ որում ջերսեյ ցեղատեսակինը՝ ոչ պակաս, քան 230 կիլոգրամ, ֆլեկվի, շվից և այլ ցեղատեսակներինը՝ ոչ պակաս, քան 280 կիլոգրամ կենդանի քաշով.

3) **տոհմային կովեր**՝ բոնիտավորման արդյունքում 100 բալային սանդղակով 64 և ցածր բալ ստացած, պարտադիր հղի (3-5 ամսական հղիություն՝ ստուգված լաբորատոր հետազոտությամբ), 3-8 տարեկան ջերսեյ, ֆլեկվի, շվից և այլ ցեղատեսակների կովերը, որոնք մթերատու հատկություններով գերազանցում են տեղական կովերին.

4) **տոհմային երինջ**՝ սահմանված կարգով գրանցված խոշոր եղջերավոր կենդանիների ջերսեյ, ֆլեկվի, շվից և այլ ցեղատեսակներին պատկանող տավարի ընդհանրապես չծննդաբերած հղի (3-5 ամսական հղիություն՝ ստուգված լաբորատոր հետազոտությամբ) էգ առանձնյակ.

5) **տոհմային հորթ**՝ սահմանված կարգով գրանցված խոշոր եղջերավոր կենդանիների ջերսեյ, ֆլեկվի, շվից և այլ ցեղատեսակների կովերից ստացված մաքրացեղ էգ և արու առանձնյակներ՝ մեկից հինգ ամսական:

6) **տոհմային մափղաշ**՝ կաթնային կերակրման շրջանը վերջացրած հինգ ամսականից բարձր տարիքի խոշոր եղջերավոր կենդանիների ջերսեյ, ֆլեկվի, շվից և այլ ցեղատեսակների էգ և արու առանձնյակներ:

7) **տոհմային կենդանու արժեք**՝ տոհմային կենդանու կենդանի քաշի 97 տոկոսը (3 տոկոսը չի հաշվարկվում՝ հաշվի առնելով կենդանու աղեստամոքսային ուղու պարունակությունը) բազմապատկած շուկայական գնով:

8) **տոհմային կենդանու արժեքի մասնակի սուբսիդավորում**՝ տոհմային կենդանիների արժեքի մասնակի փոխհատուցում:

9) **փակ պահվածք**՝ անասնապահական մթերքների արտադրության շահավետ կազմակերպման, արտադրության ծավալի ավելացման, կենդանիների մթերատվության բարձրացման, նրանց անկորուստ վերարտադրությունն ապահովելու նպատակով խոշոր եղջերավոր կենդանին ամբողջ տարվա ընթացքում անասնաշենքերում և կից մեկուսացված տարածքում պահելը՝ բացառելով կենդանու տեղափոխումը հեռավոր արոտներ, բացառությամբ արբերդին անգուս և հոլովեյ ցեղատեսակներին պատկանող տոհմային կենդանիների:

2. ՍՈՒԲՍԻԴԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

3. Արցախի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարությունը (այսուհետ՝ նախարարություն) համակարգում և վերահսկողություն է իրականացնում միջոցառման իրականացման գործընթացի նկատմամբ:

4. Հայտատուները նախարարության կողմից սահմանված ժամկետում տվյալ համայնքը սպասարկող անասնաբույժներին են ներկայացնում հայտ՝ համաձայն N 1 ձևի՝ նշելով գործունեության իրականացման վայրի, պայմանների ու տոհմային կենդանիների պահանջարկի մասին տեղեկությունները:

5. Արցախի Հանրապետության անասնաբուժական սպասարկման կայանները (այսուհետ՝ կայաններ), համայնքային անասնաբույժների ներկայացրած հայտերի հիման վրա նախարարություն են ներկայացնում տեղեկություններ՝ համաձայն N 2 ձևի:

6. Արցախի Հանրապետությունում տոհմային կենդանիների բուծում իրականացնող ընկերությունները (այսուհետ՝ ընկերություններ) յուրաքանչյուր եռամսյակ, մինչև տվյալ եռամսյակին հաջորդող ամսվա 10-ը նախարարություն են ներկայացնում սույն ծրագրի պահանջները բավարարող իրացման ենթակա տոհմային կենդանիների մասին տեղեկություններ՝ համաձայն N 3 ձևի:

7. Մասնակի սուբսիդավորման ենթակա է ձեռքբերվելիք տոհմային կենդանու արժեքի 50 տոկոսը, մնացած 50 տոկոսը հայտատուն վճարում է միանվագ ընկերություններին առավաճառքի պայմանագրերը կնքելու պահին:

8. Տոհմային կենդանիների պահվածքը հայտատուների կողմից պետք է իրականացվի հետևյալ պայմաններով՝

1) տոհմային ցուլը երեք տարի փակ պահվածքով պահելու (բացառությամբ արերդին անգուս և հոլովեյ ցեղատեսակներին պատկանող տոհմային ցուլերի)։

2) տոհմային կովը երկու տարի փակ պահվածքով պահելու (բացառությամբ արերդին անգուս և հոլովեյ ցեղատեսակներին պատկանող տոհմային կովերի) և սերունդ ստանալու։

3) տոհմային հորթ, տոհմային մատղաշ և (կամ) տոհմային երինջ ձեռք բերելու դեպքում՝ երեք տարի փակ պահվածքով պահելու (բացառությամբ արերդին անգուս և հոլովեյ ցեղատեսակներին պատկանող տոհմային հորթերի, մատղաշների, երինջների)։

9. Նախարարությունը, սույն ծրագրի 5-րդ կետում նշված տեղեկությունները ստանալուց հետո տասնօրյա ժամկետում ընդհանրացնում և դրանց հիման վրա ընկերություններին է ներկայացնում տեղեկություններ՝ տոհմային կենդանիների ձեռքբերման պահանջարկի մասին։

10. Տոհմային կենդանուն սույն ծրագրի 8-րդ կետում նշված ժամկետներում փակ պահվածքով չպահելու, տոհմային կովի դեպքում նաև սերունդ չստանալու կամ անփույթ պահելու հետևանքով տոհմային կենդանու անկման դեպքում հայտատուների կողմից տոհմային կենդանու արժեքի սուբսիդավորված մասը ենթակա է վերադարձման պետական բյուջե՝ երեք ամսվա ընթացքում։ Փակ պահվածքի դրույթը չի տարածվում արերդին անգուս և հոլովեյ ցեղատեսակներին պատկանող տոհմային կենդանիների վրա։ Տոհմային կենդանու հարկադիր սպանող կամ հիվանդության պատճառով խոտանումը պետք է հիմնավորված լինի համայնքը սպասարկող անասնաբույժի ակտով։ Տոհմային կենդանու անկումից և (կամ) սանիտարական սպանդից, կամ օտարումից հետո ոչ ուշ, քան 12 ժամվա ընթացքում հայտատուն տեղեկացնում է համայնքը սպասարկող անասնաբույժին, վերջինս էլ 24 ժամվա ընթացքում տվյալ շրջանի անասնաբուժական սպասարկման կայանին, որն էլ 48 ժամվա ընթացքում նախարարություն է ներկայացնում տեղեկատվություն՝ դրան կցելով համայնքը սպասարկող անասնաբույժի կողմից տրվող տեղեկանքը մինչև անկումն իրականացված բուժկանխարգելիչ միջոցառումների և ակտ ու այլ անհրաժեշտ փաստաթղթեր՝ տոհմային կենդանու անկման և (կամ) սանիտարական սպանդի կամ օտարման վերաբերյալ։

11. Սույն ծրագրի շրջանակներում հայտատուներին տոհմային ցուլերը տրամադրվում են 10 գլուխ կովին և (կամ) երինջին 1 գլուխ տոհմային ցուլ հարաբերակցությամբ, իսկ տոհմային արու հորթերը և (կամ) արու մատղաշները՝ 10 գլուխ կովին և (կամ) երինջին և (կամ) էգ հորթին և (կամ) էգ մատղաշին 3 գլուխ տոհմային արու հորթ և (կամ) արու մատղաշ հարաբերակցությամբ։

12. Ընկերությունները՝

1) հիմք ընդունելով սույն ծրագրի 9-րդ կետում նշված տեղեկությունները՝ հայտատուների հետ կնքում է տոհմային կենդանիների ձեռքբերման համար

սուբսիդավորման պայմանագրեր՝ նախատեսելով սույն ծրագրի 8-րդ կետից բխող պայմանների կատարումը սահմանող դրույթներ.

2) յուրաքանչյուր խմբաքանակի տրամադրումից հետո, տասնօրյա ժամկետում նախարարություն է ներկայացնում տեղեկություններ տոհմային կենդանիների ձեռքբերման և սուբսիդավորման ուղղությամբ կատարած աշխատանքների մասին:

13. Նախարարությունը՝ հիմք ընդունելով սույն ծրագրի 12-րդ կետի 2-րդ ենթակետում նշված տեղեկությունները, իրականացնում է սույն ծրագրի 7-րդ կետում նշված սուբսիդավորումը՝ ընկերություններին տրամադրելով անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցներ՝ յուրաքանչյուր տարվա Արցախի Հանրապետության պետական բյուջեով նախատեսված համապատասխան միջոցներից:

14. Գործունեության իրականացման վայրի փոփոխության դեպքում հայտատուները պարտավոր են գրավոր տեղեկացնել համայնքը սպասարկող անասնաբույժներին, իսկ համայնքը սպասարկող անասնաբույժները՝ կայաններին:

15. Կայանները՝ յուրաքանչյուր ամիս, մինչև տվյալ ամսվան հաջորդող ամսվա տասը, նախարարություն են ներկայացնում տեղեկություններ՝ անասնաբուծության զարգացման և մթերատվության բարձրացման նպատակով տրամադրված տոհմային կենդանիների և ստացված խառնածինների մասին՝ համաձայն N 4 ձևի:

3. ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՈՒՄԸ

16. Սույն ծրագրի շրջանակներում մշտադիտարկումն իրականացվում նախարարության կողմից:

17. Սույն ծրագրի շրջանակներում տոհմային կենդանիների ձեռքբերման հայտերի ամփոփման արդյունքում նախարարությունում ձևավորվում է վիճակագրական տվյալների բազա, որը ներառում է ծրագրի իրականացման հետ կապված տեղեկատվությունը, արձանագրված խնդիրները, իրագործման դժվարությունները և անբարեխիղճ հայտատուների ցանկը:

18. Նախարարության կողմից իրականացված մշտադիտարկման արդյունքում հայտատուի կողմից սույն ծրագրի 8-րդ կետի պահանջների չիրագործման կամ ներկայացված կեղծ տեղեկատվության ի հայտ գալու դեպքում, ծրագրի չիրականացված մասին համապատասխան գումարը ենթակա է վերադարձման պետական բյուջե՝ խախտումը հայտնաբերելուց երեք ամսվա ընթացքում, իսկ անբարեխիղճ հայտատուն ծրագրի չիրականացված ժամկետին համապատասխան զրկվում է նախարարության կողմից իրականացվող որևէ պետական աջակցության ծրագրից:

19. Ընկերությունները յուրաքանչյուր կիսամյակի ավարտից հետո, մինչև տվյալ կիսամյակին հաջորդող ամսվա 20-ը նախարարություն է ներկայացնում հաշվետվություն:

20. Սույն ծրագրի 19-րդ կետում նշված հաշվետվությունը ներառում է մանրամասն տեղեկատվություն միջոցառման իրականացման գործընթացի մասին, այդ թվում՝

1) տեղեկատվություն (ըստ շրջանների և համայնքների) կնքված պայմանագրերի քանակի, գումարի, տոհմային կենդանիների արժեքի սուբսիդավորման ընդհանուր գումարի մասին.

4. ՍՈՒԲՍԻԴԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄԻՑ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

21. Արցախի Հանրապետությունում ձեռքբերվելիք տոհմային կենդանիների արժեքի մասնակի սուբսիդավորման գործընթացի իրականացումից ակնկալվող արդյունքներն են՝

1) կենդանիների մթերատվության մակարդակի բարձրացում.

2) բարելավված և տոհմային բարձր մթերատու հատկանիշներով օժտված տնտեսությունների ցանցի ձևավորում.

3) անասնաբուծության վարման ինտենսիվ տեխնոլոգիաների ներդրման հնարավորություն.

4) գյուղական վայրերում վերամշակման նոր ձեռնարկությունների ստեղծման համար նպաստավոր պայմանների ապահովում.

5) անասնաբուծության մասնագիտացման շնորհիվ բնական կերահանդակների առավել արդյունավետ օգտագործում.

6) գյուղական վայրերում նոր աշխատատեղերի ստեղծում.

7) անասնաբուծական մթերքների ինքնաբավության մակարդակի բարձրացում:

Հ Ա Յ Տ

Դիմող _____
(Ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձ, անհատ ձեռնարկատեր)

Բնակության վայրը (գտնվելու վայրը)
հեռախոսահամարը _____

Անձնագրի և հանրային ծառայությունների համարանիշի համարը (պետական գրանցման
կամ հաշվառման համարը) _____

Գործունեության իրականացման վայրը _____

Դիմում եմ Ձեզ Արցախի Հանրապետությունում ձեռքբերվելիք տոհմային կենդանիների
արժեքի մասնակի սուբսիդավորման ծրագրի համաձայն

(տոհմային ցույցի, տոհմային կովի, տոհմային հորթի (տոհմային մատղաշի, տոհմային երինջի) ցեղ և քանակ)

ձեռք բերելու նպատակով:

Հայտին կից ներկայացվում են՝

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

_____
(անուն, ազգանուն (անվանում))

_____
(ստորագրություն)

Կ.Տ.

« ____ » _____ 20__ թ.

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Արցախի Հանրապետության _____ շրջանում անասնաբուծության զարգացման և մթերապրվության բարձրացման նպատակով տոհմային կենդանի ձեռք բերելու համար դիմած հայրապրուների մասին

Հ/Հ	Հայտատուի Ա.Ա.Հ (անվանումը)	Գործունեության վայրը	Անձնագրային տվյալները (պետական գրանցման կամ հաշվառման համարը)	Հեռախոսահամարը	Տնօրինվող խոշոր եղջերավոր կենդանու քանակը (գլուխ)	Տնօրինվող կով, երինջ (գլուխ)	Անհրաժեշտ տոհմային կենդանու ցեղը	Անհրաժեշտ տոհմային կենդանիների գլխաքանակը, ըստ սեռահասակային կազմի					Ծանոթություն		
								Տոհմային ցուլ	Տոհմային կով	Արու և էգ հորթեր (1-5 ամսական)		Արու և էգ մատղաշ (5-24 ամսական)		Երինջներ (3-5 ամսական հղի)	
										Արու	Էգ	Արու			Էգ

Անասնաբուժական սպասարկման կայանի տնօրեն՝

_____
Ա.Ա.Հ.
Կ.Տ.

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

-ի կողմից

(Արցախի Հանրապետությունում տոհմային կենդանիների անասնաբուծություն իրականացնող ընկերության անվանումը)

իրացման ենթակա տոհմային կենդանիների վերաբերյալ

Հ/Հ	Տոհմային կենդանու համարը	Տոհմային կենդանու ցեղադասակը	Տոհմային կովի տարիքը	Տոհմային կովի բռնիտավորման բալը, 100 բալային սանդղակով	Տոհմային կովի սերմնավորման ամսաթիվ	Տոհմային կովի սպասվող ծնի ամսաթիվը	Տոհմային կենդանու սեռատարիքային տարբերակումը (արու կամ էգ հորթ, արու կամ էգ մսավղաշ, երինջ)	Տոհմային կենդանու ծննդյան ամսաթիվը	Տոհմային կենդանու կենդանի քաշը (կգ)
1									
2									
3									
...									

Ընկերության տնօրեն

Կ.Տ.

(սև)

